

Formulierversie
2017.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer 3219321

Aanvraagnaam volmawei grou

Uw referentiecode -

Ingediend op 02-10-2017

Soort procedure Reguliere procedure

Projectomschrijving woningbouw (appartementen) hoek volmawei grou

Opmerking -

Gefaseerd Nee

Blokkerende onderdelen weglaten Nee

Kosten openbaar maken Nee

Bijlagen die later komen gegevens mbt veiligheid / voorkomen hinder
ivm bouwwerkzaamheden

Bijlagen n.v.t. of al bekend tunnelveiligheid : nvt

Bevoegd gezag

Naam: Gemeente Leeuwarden

Bezoekadres: Oldehoofsterkerkhof 2
8911 DH LeeuwardenPostadres: Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Telefoonnummer: 14 058

E-mailadres: gemeente@leeuwarden.nl

Website: www.leeuwarden.nl

Bereikbaar op: Maandag-vrijdag: 8.30 - 17.00 uur. Don.: tot 19.30

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Overig bouwwerk bouwen

- Bouwen

Bijlagen

Formulierversie
2017.01

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente	Leeuwarden
Kadastrale gemeente	☒ Grouw
Kadastrale sectie	A
Kadastraal perceelnummer	7317
Bouwplannaam	volmawei - hoekgebouw
Bouwnummer	-
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☒ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Grouw - A - 7317 en 7318

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?

- Het wordt geheel vervangen
 Het wordt gedeeltelijk vervangen
 Het wordt nieuw geplaatst

Eventuele toelichting

woongebouw met 6 appartementen c.a.

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?

- Ja
 Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?

Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- Ja
 Nee

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

1445

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- Ja
 Nee

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

4775

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

- Ja
 Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 0

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 575

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoengebonden bouwwerk? Ja Nee

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk? Ja Nee

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor? Wonen Overige gebruiksfuncties

Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken? Wonen Overige gebruiksfuncties

Wat wordt de gebruiksoppervlakte van de woning in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 92

Wat wordt de vloeroppervlakte van het verblijfsgebied van de woning in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 82

8 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	hout	naturel
- Plint gebouw	baksteen	roodbruin
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk	cement	donker
Kozijnen	kunststof	donkergrijs
- Ramen	kuinststof	donkerblauw
- Deuren	kunststof	donkerblauw
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen	zink	naturel
Dakbedekking	dakpannen	rood

Vul hier overige onderdelen en zichtbare constructie-delen : verzinkt staal bijbehorende materialen en kleuren in.

9 Mondeling toelichten

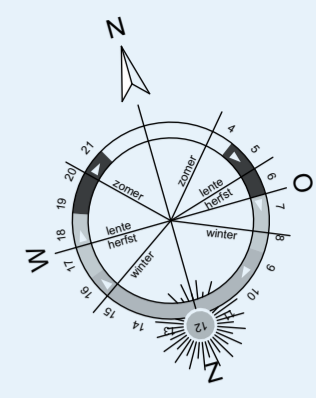
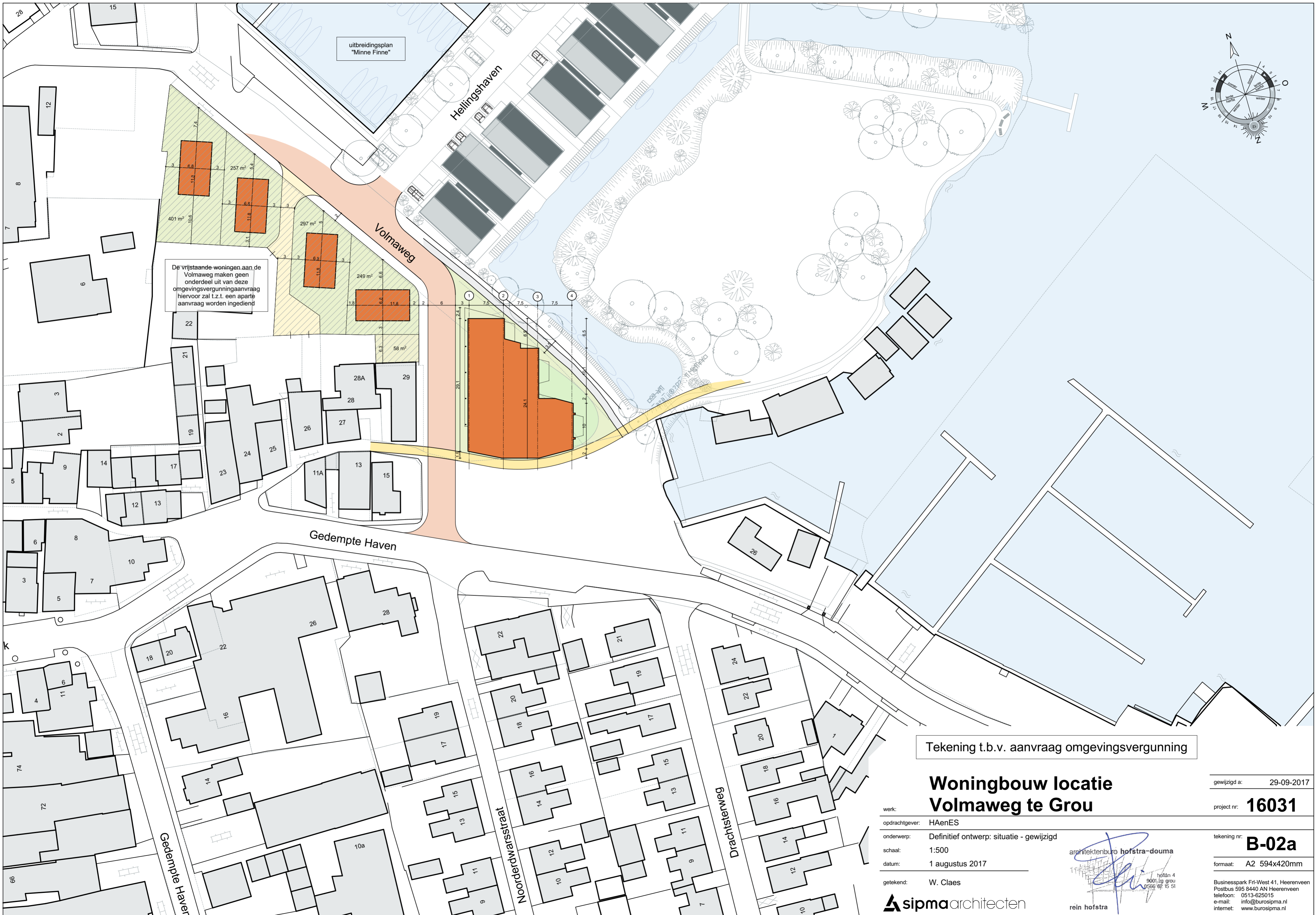
Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/stadsbouwmeester. Ja Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
B-01a situatie - bestaand_pdf	B-01a situatie - bestaand.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand	2017-10-02	In behandeling
B-02a situatie - gewijzigd_pdf	B-02a situatie - gewijzigd.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand	2017-10-02	In behandeling
B-03a begane grond en 1e verdieping_pdf	B-03a begane grond en 1e verdieping.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
B-04a 2e verdieping en dak_pdf	B-04a 2e verdieping en dak.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
B-06a schematische doorsneden_pdf	B-06a schematische doorsneden.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
B-07a esthetische principe details_pdf	B-07a esthetische principe details.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
B-08a beganegrondvloer en riolering_pdf	B-08a beganegrondvloer en riolering.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Installaties complexere bouwwerken Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
6475-constr-brief-14-09--2017-6_pdf	6475-constr-brief-1-4-09-2017-6.pdf	Overige gegevens veiligheid Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	2017-10-02	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
2170302 Bouwfysische berekeningen_pdf	2170302 Bouwfysische berekeningen.pdf	Gezondheid complexere bouwwerken Installaties complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Gelijkwaardigheid Kwaliteitsverklaringen	2017-10-02	In behandeling
20170808 Interne ruimteakoestiek_pdf	20170808 Interne ruimteakoestiek.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Gezondheid complexere bouwwerken Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
2170302 Brandbeveiliging_pdf	2170302 Brandbeveiliging.pdf	Gelijkwaardigheid Brandveiligheid Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling
D-05b gevels_pdf	D-05b gevels.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	2017-10-02	In behandeling

Tekening t.b.v. aanvraag omgevingsvergunning

Woningbouw locatie Volmaweg te Grou

werk:
opdrachtgever: HAenES
onderwerp: Definitief ontwerp: situatie - gewijzigd
schaal: 1:500
datum: 1 augustus 2017
getekend: W. Claes

architectenburo hofstra-douma
hofstra 4
9001/29 grou
0566/62 15 51
rein hofstra

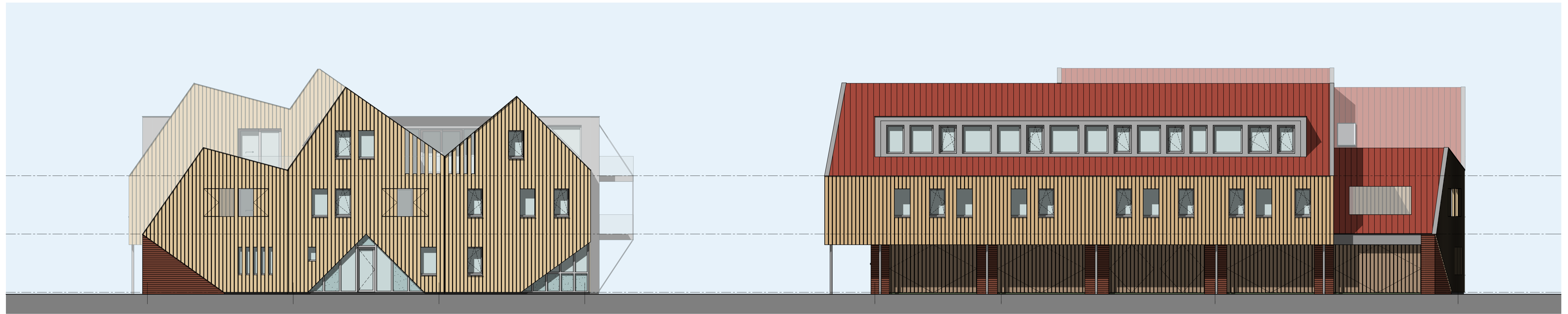
gewijzigd a: 29-09-2017

project nr: **16031**

tekening nr: **B-02a**

formaat: A2 594x420mm

Businesspark Fri-West 41, Heerenveen
Postbus 595 8440 AN Heerenveen
telefoon: 0513-625015
e-mail: info@burosipma.nl
internet: www.burosipma.nl

zuidgevel

westgevel

noordgevel

oostgevel

MATERIALIZERING EXTERIEUR

onderdeel	materiaal / type	kleur
metselwerk	n.t.b. gevelklinker	n.t.b.
voegwerk	cement, afwerking n.t.b.	n.t.b.
staalbeton	staal, verzinkt en gepoedercoat	n.t.b., passend bij steen
gevelbekleding	n.t.b. hout (verticaal)	natuur
gevelbekleding dakkapellen	zink	natuur
plafonds	n.t.b. plaatmateriaal / hout	n.t.b.
dakbedekking kap	n.t.b. keramische dakpan	rood, n.t.b.
dakbedekking plat dak	bitumen / EPDM	grijs
dakranden en muurafdekkers	zink	natuur
hemelwaterafvoeren	zink (vlak in buitenblad)	natuur

onderdeel	materiaal / type	kleur
kozijnen	n.t.b.	n.t.b. grijs
ramen en deuren	n.t.b.	n.t.b. grijs
lekdorpels	zink	natuur
garagedeuren	n.t.b. hout (verticaal)	okerkleurig
panelen tussen deuren	n.t.b. beplating	donkergrijs
balkonplaten	prefab beton	grijs (natuur)
dakterrassen	n.t.b. vloerafwerking	n.t.b.
balustrades	glas	helder glas
tuien aan balkons	n.t.b.	n.t.b.
kolommen westzijde	staal, verzinkt en gepoedercoat	n.t.b.

Tekening t.b.v. aanvraag omgevingsvergunning

**Woningbouw locatie
Volmaweg te Grou**

werk: HAeNES
 opdrachtgever: Definitief ontwerp: gevels
 schaal: 1:100
 datum: 1 augustus 2017
 getekend: W. Claes

architectenbureau hofstra-douma
 hofstra 4
 9007 zg grou
 0513-425015
 rein hofstra

gewijzigd b: 02-10-2017
 gewijzigd a: 29-09-2017
 project nr: **16031**
 tekening nr: **D-05b**
 formaat: A1 841x594mm
 sipmaarchitecten
 Businesspark Fri-West 41, Heerenvveen
 Postbus 595 8440 AN Heerenvveen
 telefoon: 0513-425015
 e-mail: info@buroosipma.nl
 internet: www.buroosipma.nl

begane grond

1e verdieping

BOUWBESLUIT

- Artikel 2.130 Alle ramen en deuren van de appartementen die volgens NEN 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een volgens NEN 5096 bepaalde inbraakwerendheid die voldoet aan de in de norm aangegeven weerstandsklasse 2.
- Artikel 3.69 In de uitwendige scheidingsconstructie komen geen openingen met een breedte groter dan 10mm voor.
- Artikel 4.23 De vrije doorgang van alle deuren, m.u.v. de meterkastdeuren, hebben een vrije doorgang van (breedte x hoogte) 850x2300mm.
- Artikel 4.27 De hoogte van de deurdrempels van de entreedeuren bedraagt maximaal 20mm.

ISOLATIEWAARDEN

begane grondvloer	geïsoleerde kanaalplaatvloer	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
gevels - spouwmuur	n.l.b. spouwisolatie, 100mm	$R_e \geq 4,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
gevels - HSB	HSB + isolatie, 190mm of meer	$R_e \geq 4,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
plafond buiten overkragende vloeren	n.l.b. plafonds isolatie	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
plafond binnen gangen en bergingen	n.l.b. plafonds isolatie	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
dak - kap	geïsoleerde sporenkap	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
dak - plat	n.l.b. hoogwaardige dakisolatie	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
vloer loggia boven appartement	n.l.b. hoogwaardige dakisolatie	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
Kozijnen	n.l.b. materiaal	$U_w \leq 1,65 \text{ W/m}^2\text{K}$
Beglazing	HR++ beglazing	$U_g \leq 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$

* de aangegeven (minimale) isolatiewaarden geldt voor het gehele kozijn / gevelelement: de combinatie van de kaderprofielen en de beglazing o.z. isolatieprofielen, rekening houdend dat daarbij een afzonderlijk onderdeel van dit gevelelement (bv. een deur) een U-waarde van maximaal 2,20 W/m²K mag bezitten.

RENVODI

- gevelklinker (n.l.b.), 100mm
- dragende kalkzandsteen wand, 214 / 300mm conform opgave constructeur
- niet dragende kalkzandsteen wand, 100 / 214mm
- prefab betonwand / element, dikte / afmeting conform opg. constructeur
- spouwisolatie
- houtskeletbouw wand + isolatie, 190-325mm
- lichte scheidingswand, 100mm rekening houdend met geluidseisen uit conform rapport Sijperda Hardy
- geïsoleerde sporenkap, conform opg. constructeur / leverancier
- n.l.b. ongeïsoleerde constructie / opvulling

CONSTRUCTIES

Voor constructies zie berekeningen en tekeningen van Ingenieursbureau Meijer en Joustra

BRANDPREVENTIE

Voor brandpreventie zie rapporten en tekeningen Sijperda Hardy

VENTILATIE, EPC EN DAGLICHT

Voor de Ventilatie-, EPC- en daglichtberekening zie rapport Sijperda Hardy

INSTALLATIES

Installaties worden nader uitgewerkt door de in te schakelen installateur. Exacte afmeting en positie schachten n.l.b. in overleg met installateur. Zie voor de uitgangspunten t.a.v. de installaties het EPC-rapport van Sijperda Hardy

TRAPPEN EN VLOERAFSCHEIDINGEN

Alfmeting trappen:	
verdiepingshoogte	3000 mm
breedte van de trap (minimaal)	1200 mm
opstap	187,5 mm
aanrede (minimaal)	220 mm
wel	40 mm
vrije hoogte boven looplijn	minimaal 2300 mm

vloer- / trapafscheidingsen	900 mm
hoogte trapafscheiding (minimaal) *	1000 mm
hoogte vloerafscheiding (minimaal) *	1000 mm

* geen opstapmogelijkheden tussen 200mm en 700mm boven de vloer / trede

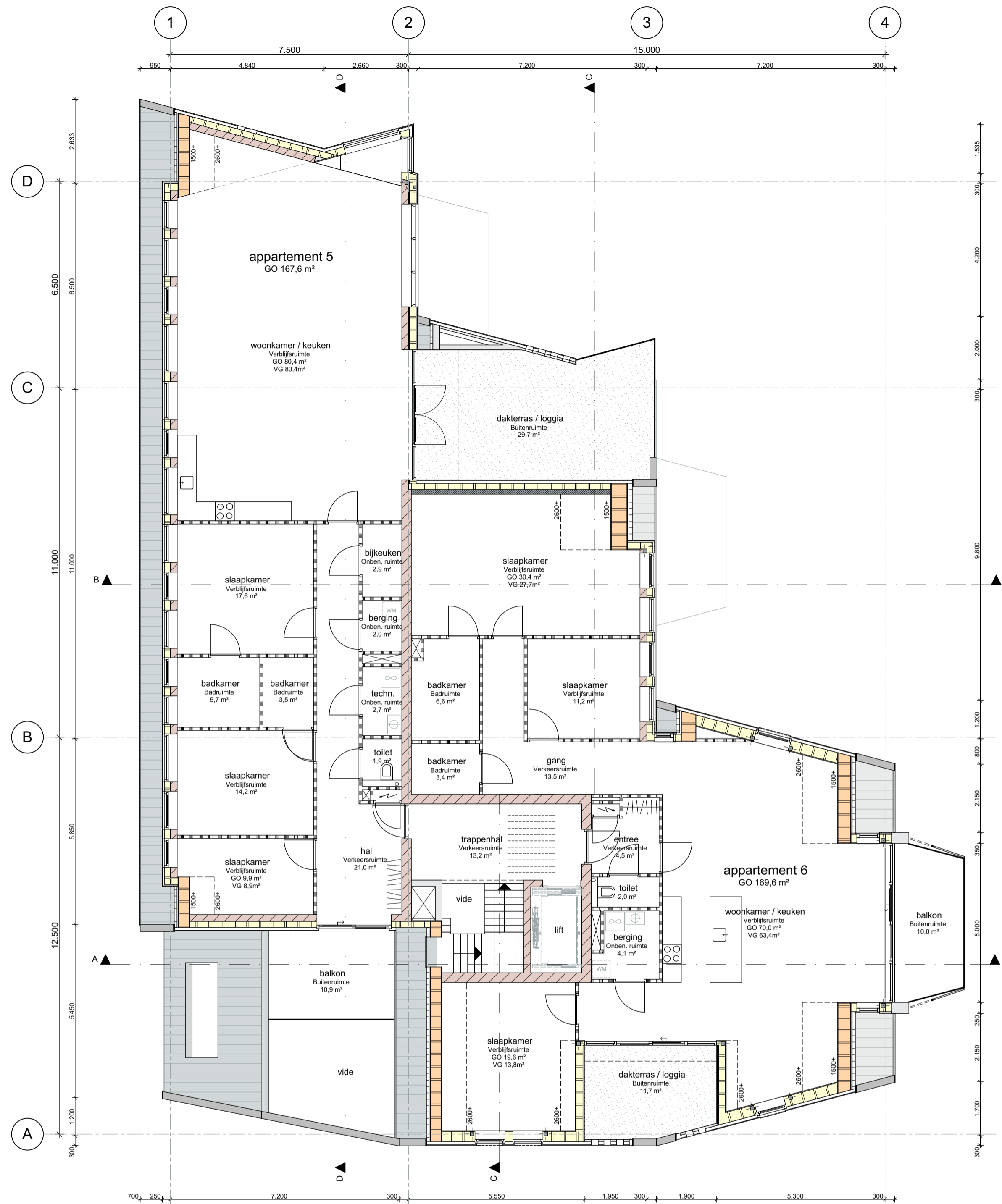
Tekening t.b.v. aanvraag omgevingsvergunning

**Woningbouw locatie
Volmaweg te Grou**

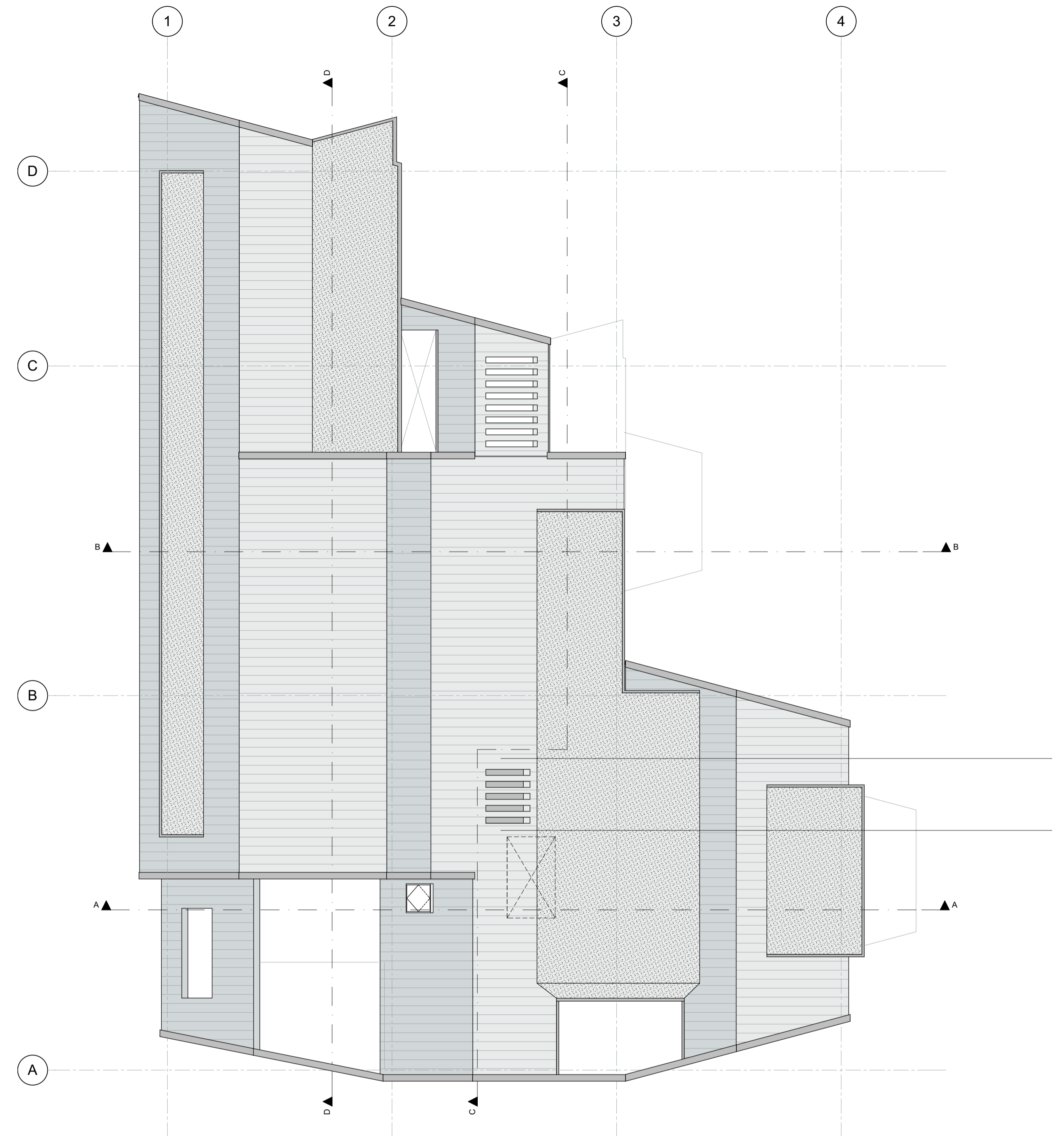
werk:
opdrachtgever: HAeNES
onderwerp: Definitief ontwerp: begane grond en 1e verdieping
schaal: 1:100
datum: 1 augustus 2017
getekend: W. Claes

architectenbureau
hofstra-douma
Toren 4
9007 zg grou
0513-425015
info@burosipma.nl
www.burosipma.nl
rein hofstra

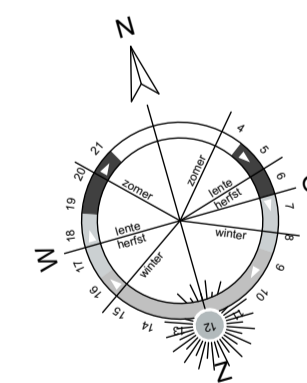
gewijzigd op: 29-09-2017
project nr: **16031**
tekening nr: **B-03a**
formaat: A1 841x594mm
Burosipma, Frk-West 41, Heerenvoer
Postbus 595 8440 AN Heerenvoer
telefoon: 0513-425015
e-mail: info@burosipma.nl
internet: www.burosipma.nl

2e verdieping

dak

BOUWBESLUIT

- Artikel 2.130 Alle ramen en deuren van de appartementen die volgens NEN 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een volgens NEN 5098 bepaalde inbraakwerendheid die voldoet aan de in die norm aangegeven weerstandsklasse 2.
- Artikel 3.69 In de uitwendige scheidingsconstructie komen geen openingen met een breedte groter dan 10mm voor.
- Artikel 4.23 De vrije doorgang van alle deuren, m.u.v. de meterkastdeuren, hebben een vrije doorgang van (breedte x hoogte) 850x2300mm.
- Artikel 4.27 De hoogte van de deurdrempels van de entreeduren bedraagt maximaal 20mm.

ISOLATIEWAARDEN

begane grondvloer	geïsoleerde kanaalplaatvloer	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
gevels - spouwmuur	n.l.b. spouwisolatie, 100mm	$R_e \geq 4,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
gevels - HSB	HSB + isolatie, 190mm of meer	$R_e \geq 4,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
plafond buiten overkragende vloeren	n.l.b. plafonds isolatie	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
plafond binnen verbergers	n.l.b. plafonds isolatie	$R_e \geq 3,5 \text{ m}^2\text{K/W}$
dak - kap	geïsoleerde sporenkap	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
dak - plat	n.l.b. hoogwaardige dakisolatie	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
vloer loggia boven appartement	n.l.b. hoogwaardige dakisolatie	$R_e \geq 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$
Kozijnen	n.l.b. materiaal	$U_g \leq 1,65 \text{ W/m}^2\text{K}$
Beglazing	HR++ beglazing	$U_g \leq 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$

* de aangegeven (minimale) isolatiewaarden geldt voor het gehele kozijn / gevelelement: de combinatie van de kaderprofielen en de beglazing c.q. isolatiepanelen, rekening houdend dat daarbij een afzonderlijk onderdeel van dit gevelelement (bv. een deur) een U-waarde van maximaal 2,20 W/m²K mag bezitten.

RENVODI

- gevelklinker (n.l.b.), 100mm
- dragende kalkzandsteen wand, 214 / 300mm conform opgave constructeur
- niet dragende kalkzandsteen wand, 100 / 214mm
- prefab betonwand / element, dikte / afmeting conform opg. constructeur
- spouwisolatie
- houtskeletbouwwand + isolatie, 190-325mm
- lichte scheidingswand, 100mm rekening houdend met geluidseisen uit conform rapport Sijperda Hardy
- geïsoleerde sporenkap, conform opg. constructeur / leverancier
- n.l.b. ongeïsoleerde constructie / opvulling

CONSTRUCTIES

Voor constructies zie berekeningen en tekeningen van Ingenieursbureau Meijer en Joustra

BRANDPREVENTIE

Voor brandpreventie zie rapporten en tekeningen Sijperda Hardy

VENTILATIE, EPC EN DAGLICHT

Voor de Ventilatie-, EPC- en daglichtberekening zie rapport Sijperda Hardy

INSTALLATIES

Installaties worden nader uitgewerkt door de in te schakelen installateur. Exacte afmeting en positie schachten n.l.b. in overleg met installateur. Zie voor de uitgangspunten t.a.v. de installaties het EPC-rapport van Sijperday Hardy

TRAPPEN EN VLOERAFSCHEIDINGEN

Afmeting trappen:	
verdiepingshoogte	3000 mm
breedte van de trap (minimaal)	1200 mm
opstap	187,5 mm
aanstap (minimaal)	220 mm
wel	40 mm
vrije hoogte boven looplijn	minimaal 2300 mm

vloer- / trapafscheidings	900 mm
hoogte trapafscheiding (minimaal) *	1000 mm
hoogte vloerafscheiding (minimaal) *	1000 mm

* geen opstapmogelijkheden tussen 200mm en 700mm boven de vloer / trede

Tekening t.b.v. aanvraag omgevingsvergunning

**Woningbouw locatie
Volmaweg te Grou**

werk:		gewijzigd a:	29-09-2017
opdrachtgever:	HAenES	project nr.:	16031
onderwerp:	Definitief ontwerp: 2e verdieping en dak	tekening nr.:	B-04a
schaal:	1:100	formaat:	A1 841x594mm
datum:	1 augustus 2017		
getekend:	W. Claes		

sipmaarchitecten

architectenbureau **hofstra-douma**
 hofstra 4
 9007 zg grou
 telefoon: 0513-425015
 e-mail: info@burosipma.nl
 internet: www.burosipma.nl

Businesspark Fri-West 41, Heerenvveen
 Postbus 595 8440 AN Heerenvveen
 telefoon: 0513-425015
 e-mail: info@burosipma.nl
 internet: www.burosipma.nl

Rapport interne geluidisolatie
en ruimteakoestiek

ten behoeve van

Nieuwbouw appartementen
a/d Volmawei te Grou

SIJPERDA-HARDY
adviesbureau

**Rapport interne geluidisolatie
en ruimtekoestiek**

ten behoeve van

**Nieuwbouw appartementen
a/d Volmawei te Grou**

Rapport interne geluidisolatie en ruimteakoestiek ten behoeve van Nieuwbouw appartementen a/d Volmawei te Grou

Projectnummer: 2170302
Datum: 8 augustus 2017
Aangepast: -
Versie: 1
Status: Definitief

Adviseur: Adviesbureau Sijperda-Hardy
Postbus 23
8650 AA IJlst

Contactpersoon:
Mevr. A.K. (Karin) Bergsma

Tel: 0515 – 429 777
kbergsma@sijperda-hardy.nl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. INTERNE GELUIDISOLATIE	5
2.1. REGELGEVING	5
2.2. BEOORDELING LUCHTGELUIDISOLATIE	5
2.2.1. <i>Woningscheidende wanden en wanden tussen woning en gemeenschappelijke gang.....</i>	5
2.2.2. <i>Liftinstallatie</i>	5
2.2.3. <i>Overige aandachtspunten.....</i>	5
2.3. BEOORDELING CONTACTGELUIDISOLATIE	6
3. RUIMTEAKOESTIEK	7
3.1. REGELGEVING	7
3.2. UITGANGSPUNTEN.....	7
3.3. BEREKENINGSRESULTATEN.....	7
4. CONCLUSIES.....	9

Bijlagen

Bijlage 1: Resultaten berekeningen ruimteakoestiek

1. Inleiding

Voor nieuw te bouwen appartementen aan de Volmawei te Grou is een onderzoek uitgevoerd ten aanzien van de interne geluidisolatie en ruimteakoestiek.

Het onderzoek is gericht op het bepalen van de geluidisolatie van de wand- en vloerconstructies en het berekenen van de nagalmtijd in de besloten gemeenschappelijke verkeersruimte en de uitkomsten van deze onderzoeken te toetsen aan de eisen uit het Bouwbesluit.

De nagalmtijd is berekend in de voor de ruimteakoestiek meest maatgevende ruimte, namelijk de trappenhal.

De ruimtelijke indeling van het gebouw is ontleend aan de tekeningen van Sipma Architecten, door ons per mail ontvangen op 1 augustus 2017.

In dit rapport worden de bevindingen van de diverse onderzoeken weergegeven.

2. Interne geluidisolatie

2.1. Regelgeving

Met betrekking tot lucht- en contactgeluidisolatie worden in het Bouwbesluit 2012 eisen gesteld aan de inwendige scheidingsconstructies binnen woongebouwen.

In tabel 2.1 zijn de eisen ten aanzien van het gewogen luchtgeluidniveauverschil ($D_{nT;A}$) en het gewogen contactgeluidniveau ($L_{nT;A}$) conform het Bouwbesluit weergegeven.

Tabel 2.1 Overzicht eisen Bouwbesluit

	$D_{nT;A}$ [dB]	$L_{nT;A}$ [dB]	Situatie
	52	54	Besloten ruimte – verblijfsruimte woning
	47	59	Besloten ruimte – niet-verblijfsruimte woning*

*bijvoorbeeld van een hal naar een hal of van badkamer naar badkamer.

Bij de bepaling van de opbouw van de constructies dient rekening te worden gehouden met het volgende:

De (lucht)geluidisolatie is uitgedrukt in een $D_{nT;A}$ -waarde. Door leveranciers wordt vaak een $R_{w;lab}$ -waarde verstrekt (laboratoriumwaarde). Tevens zal er in de praktijk nog flankerende geluidoverdracht plaatsvinden. Hiermee rekening houdend, wordt geadviseerd een marge van ten minste 8 dB te hanteren: $D_{nT;A} = R_{w;lab} - 8$ dB.

2.2. Beoordeling luchtgeluidisolatie

2.2.1. Woningscheidende wanden en wanden tussen woning en gemeenschappelijke gang

Op tekening is voor de woningscheidende wanden en de wanden tussen woning en gemeenschappelijke trappenhal en liftschaft een opbouw van 300 mm kalkzandsteen aangegeven. Hiermee kan aan de eis uit het Bouwbesluit worden voldaan. Het binnenspouwblad van de gevel dient ter plaatse van de woningscheidende wand te worden gedilateerd.

2.2.2. Liftinstallatie

Voor wat betreft de liftinstallatie nabij de gemeenschappelijke huiskamers dienen de liftmachine en de geleiderails trillingsvrij te worden aangebracht.

2.2.3. Overige aandachtspunten

Om de in tabel 2.1 genoemde luchtgeluidisolatie tussen de gemeenschappelijke verkeersruimte en de in de woning aanwezige verblijfsruimten te realiseren, is niet alleen de massa van de wand bepalend. Ook de geluidisoleringskwaliteit van de woningtoegangsdeur is zeer bepalend voor de uiteindelijke geluidisolatie. De volgende maatregelen zijn nodig:

- Woningtoegangsdeuren dienen een massa van ten minste 25 kg/m² te bezitten, waarbij de deur rondom wordt voorzien van ten minste een enkelvoudige kierdichting. De inverting van de kierdichting dient ten minste 4 mm te bedragen. Ter plaatse van de onderdorpel dient een valdorpel te worden toegepast of kan een kierdichting worden aangebracht tussen de voordeur en de dorpel. De kierdichting van de dorpel sluit dan aan op de kierdichting in de sponning. De deur dient te worden voorzien van een knevelende driepuntssluiting over de een diepte van ten minste 4 mm.
- Bij toepassing van een bovenlicht of glasstrook naast de toegangsdeur heeft de beglazing van dit bovenlicht of deze glasstrook een geluidisolatie R_A (praktijkwaarde voor buitengeluid) van ten minste:
 - 34 dB(A) indien de glasoppervlakte maximaal 0,5 m² bedraagt;

- 37 dB(A) indien de glasoppervlakte maximaal 2,0 m² bedraagt;
- 40 dB(A) bij een glasoppervlakte van maximaal 5,0 m².
- De binnendeur tussen entree woning en verblijfsruimte kan een standaard opdeur zijn, echter voorzien van kierdichting in de sponning van het kozijn. Een eventueel bovenlicht behoort te bestaan uit 4 mm glas, dat kierdicht in de sponningen van het deurkozijn wordt geplaatst en vol en zat is afgekit. Onder de binnendeur mag een spleet van maximaal 10 mm aanwezig zijn.

2.3. Beoordeling contactgeluidisolatie

De vloeren in het plan bestaan uit 280 mm beton en zijn voorzien van een druk- of afwerklaag van 70 mm. Hiermee wordt een massa van ca. 805 kg/m² gerealiseerd en kan aan de eis uit het Bouwbesluit ten aanzien van de contactgeluidisolatie tussen woningen worden voldaan. Aanvullende voorzieningen zijn niet noodzakelijk.

3. Ruimteakoestiek

3.1. Regelgeving

In het Bouwbesluit 2012 worden eisen gesteld aan de nagalmtijd in een besloten gemeenschappelijke verkeersruimte van een woonfunctie, voor zover die gemeenschappelijke ruimte grenst aan een niet-gemeenschappelijke ruimte van een woonfunctie. De eis is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 3.1 Eis nagalmtijd besloten gemeenschappelijke ruimte conform Bouwbesluit

Ruimte	Nagalmtijd (s)
Besloten gemeenschappelijke verkeersruimte	1,33

3.2. Uitgangspunten

Voor de afwerking van plafond, vloer en wanden in de besloten gemeenschappelijke verkeersruimten is uitgegaan van harde materialen. De materialen zijn in tabel 3.2 weergegeven.

Tabel 3.2 Uitgangspunten ruimte afwerkingen

Constructieonderdeel	Materiaal
Vloer	Beton
Wanden	Saus, verfwerk
Deuren	Hout

Zonder akoestisch absorberende plafondafwerking, kan niet aan de eis uit het Bouwbesluit worden voldaan (er wordt een nagalmtijd van > 5 sec. behaald).

De berekening van de nagalmtijd is uitgevoerd conform de methode van Sabine en er is gerekend met een niet ingerichte ruimte.

Ten aanzien van de gehanteerde plafondoppervlakte is ervan uitgegaan dat 10% van het plafondoppervlak wordt bedekt door armaturen en dergelijke. Daarom is voor het absorberende oppervlak 90% van de totale oppervlakte aangehouden.

3.3. Berekeningsresultaten

Voor de eerder genoemde ruimte is de nagalmtijd berekend aan de hand van de wet van Sabine. De berekeningsresultaten zijn opgenomen in bijlage 1. In tabel 3.3 zijn de benodigde geluidabsorptiecoëfficiënten per octaafband weergegeven, op basis waarvan een plafondafwerking kan worden geselecteerd.

Tabel 3.3 Benodigde geluidabsorptie per octaafband

	Geluidabsorptiecoëfficiënt per octaafband					
	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1.000 Hz	2.000 Hz	4.000 Hz
Minimaal benodigde geluidabsorptie plafondafwerking trappenhal	0,42	0,40	0,39	0,36	0,32	0,29

In tabel 3.4 is de nagalmtijd in de ruimte weergegeven met toepassing van voorbeeld plafondafwerking Rockfon Krios.

Tabel 3.4 Berekeningsresultaten nagalmtijd basis

Ruimte	Eis [s]	Berekend [s]	Beoordeling
Trappenhuis	1,33	0,70	Voldoet

Uiteraard zijn andere dan het hierboven genoemde absorberende materiaal toegestaan, mits deze ten minste de geluidabsorptiewaarden bezitten als genoemd in tabel 3.3. Geadviseerd wordt e.e.a. ter controle voor te leggen aan de akoestisch adviseur.

4. Conclusies

Interne geluidisolatie

In de paragrafen 2.2 en 2.3 is aangegeven met welke wand- en vloerconstructies aan de eisen voor woonfuncties uit het Bouwbesluit kan worden voldaan.

Tevens zijn aandachtspunten gegeven ten aanzien van de uitvoering van de woningtoegangsdeur en de deur tussen entree woning en verblijfsruimte.

Ruimteakoestiek

Met de standaard harde afwerkingen in de besloten gemeenschappelijke verkeersruimte, kan niet aan de eis uit het Bouwbesluit ten aanzien van de nagalmtijd worden voldaan. Er dient (extra) geluidabsorberend materiaal aangebracht te worden.

In paragraaf 3.3 is een mogelijke toepassing van een absorberende plafondafwerking gegeven, waarmee aan de eis voor een gemeenschappelijke ruimte kan worden voldaan.

Bijlage 1: Resultaten berekeningen ruimteakoestiek

Nagalmtijdberekening

Project : 2170302
Mutatiedatum : 8-8-2017
Omschr. : Volmawei
Plaats : Grou
Gebouw : Woongebouw

Gebouw overzicht

Gebouwgegevens

Omschrijving : Volmawei
Gebouwtype : Woongebouw
Hoofdfunctie gebouw : Woonfunctie

Ruimtegegevens

Aand	Omschr	Opp. [m ²]	H [m]	V [m ³]
	trappenhal	23,25	2,65	61,61

Project	: 2170302	Omschr.	: Volmawei
Mutatiedatum	: 8-8-2017	Plaats	: Grou
		Gebouw	: Woongebouw

Overzicht gebruikte konstrukties

0 trappenhal

Toegepaste constructies

Aand	Omschr	Materiaal	Vlak	α [m ² O.R.]					
				125 Hz	250 Hz	500 Hz	1.000 Hz	2.000 Hz	4.000 Hz
VI	Vloerafwerking	beton	vloer	0,01	0,01	0,02	0,02	0,03	0,04
Wa	Wanden	saus/verfwerk	wand	0,02	0,03	0,03	0,04	0,05	0,06
De	Deuren	hout	wand	0,02	0,02	0,02	0,04	0,04	0,03
PI	Plafond		plafond						
PI	Plafond	Krios	plafond	0,45	0,85	1,00	0,95	1,00	1,00

Nagalmtijdberekening

Project	: 2170302	Omschr.	: Volmawei
Mutatiedatum	: 8-8-2017	Plaats	: Grou
		Gebouw	: Woongebouw

Nagalml resultaten per ruimte
0 trappenhall
Invoergegevens

Oppervlakte (Opp.)	:	23,25	[m ²]
Hoogte (H)	:	2,65	[m]
Volume	:	61,61	[m ³]
Gewenste nagalmtijd	:	1,33	s
Diffusiteitsfactor	:	0,76	-

Resultaten:

Aand	Omschr	Materiaal	Vlak	S [m ²]	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1.000 Hz	2.000 Hz	4.000 Hz
					$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$
VI	Vloerafwerking	beton	vloer	23,25	0,23	0,23	0,47	0,47	0,70	0,93
Wa	Wanden	saus/verfwerk	wand	48,53	0,97	1,46	1,46	1,94	2,43	2,91
De	Deuren	hout	wand	7,92	0,16	0,16	0,16	0,32	0,32	0,24
PI	Plafond	-	plafond	20,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Resumé

Som A [m ² O.R.]	:	Nagalmtijd [s]		A [m ² O.R.]			Benodigde
				Abasis	Anodig	Aextra	α
125 Hz	:	1,4 [m ² O.R.]	>5	1,4	10,2	8,8	0,42
250 Hz	:	1,8 [m ² O.R.]	>5	1,8	10,2	8,3	0,40
500 Hz	:	2,1 [m ² O.R.]	>5	2,1	10,2	8,1	0,39
1.000 Hz	:	2,7 [m ² O.R.]	5,0	2,7	10,2	7,4	0,36
2.000 Hz	:	3,4 [m ² O.R.]	3,9	3,4	10,2	6,7	0,32
4.000 Hz	:	4,1 [m ² O.R.]	3,3	4,1	10,2	6,1	0,29
							^
Gemiddelde nagalmtijd	:	4,5	voldoet niet	-----^			
Minimale afwijking bij 2.000 Hz	:	-		<i>Toe te passen plafond dient deze</i>			
Maximale afwijking bij 125 Hz	:	5,8	voldoet niet	<i>extra geluidabsorptie te bezitten</i>			

Nagalmtijdberekening

Project	: 2170302	Omschr.	: Volmawei
Mutatiedatum	: 8-8-2017	Plaats	: Grou
		Gebouw	: Woongebouw

Nagalml resultaten per ruimte
0 trappenhall
Invoergegevens

Oppervlakte (Opp.)	:	23,25	[m ²]
Hoogte (H)	:	2,65	[m]
Volume	:	61,61	[m ³]
Gewenste nagalmtijd	:	1,33	s
Diffusiteitsfactor	:	0,76	-

Resultaten:

Aand	Omschr	Materiaal	Vlak	S [m ²]	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1.000 Hz	2.000 Hz	4.000 Hz
					$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$	$\alpha \times S$
VI	Vloerafwerking	beton	vloer	23,25	0,23	0,23	0,47	0,47	0,70	0,93
Wa	Wanden	saus/verfwerk	wand	48,53	0,97	1,46	1,46	1,94	2,43	2,91
De	Deuren	hout	wand	7,92	0,16	0,16	0,16	0,32	0,32	0,24
PI	Plafond	Krios	plafond	20,93	9,42	17,79	20,93	19,88	20,93	20,93

Resumé

Som A [m ² O.R.]		Nagalmtijd [s]	A [m ² O.R.]			Benodigde α
			Abasis	Anodig	Aextra	
125 Hz	: 10,8 [m ² O.R.]	1,3	10,8	10,2	-0,6	-0,03
250 Hz	: 19,6 [m ² O.R.]	0,7	19,6	10,2	-9,5	-0,45
500 Hz	: 23,0 [m ² O.R.]	0,6	23,0	10,2	-12,8	-0,61
1.000 Hz	: 22,6 [m ² O.R.]	0,6	22,6	10,2	-12,4	-0,59
2.000 Hz	: 24,4 [m ² O.R.]	0,6	24,4	10,2	-14,2	-0,68
4.000 Hz	: 25,0 [m ² O.R.]	0,5	25,0	10,2	-14,8	-0,71
Gemiddelde nagalmtijd	:	0,7	voldoet			
Minimale afwijking bij 2.000 Hz	:					
Maximale afwijking bij 125 Hz	:					

SIJPERDA-HARDY
adviesbureau

Eegracht 12
8651 EG IJlst

Postbus 23
8650 AA IJlst

T (0515) 429777
F (0515) 429778

Grou, Volmaweg
(Gemeente Boarnsterhim, Fr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek
Steekproefrapport 2009-07/08

*Grou, Volmaweg
(Gemeente Boarnsterhim, Fr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van CSO-Milfac

Steekproefrapport 2009-07/08
ISSN 1871-269X
auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.1

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef b.v., tenzij anders vermeld.

© De Steekproef b.v., Zuidhorn, augustus 2009

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef b.v. aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef b.v.
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.1 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.1 LS02).....	1
2. Bureauonderzoek.....	3
2.1 Bronnen.....	3
2.2 Fysische geografie (KNA 3.1 LS04).....	4
2.3 Archeologie (KNA 3.1 LS04).....	4
2.4 Historische geografie (KNA 3.1 LS03).....	6
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.1 LS05).....	7
3. Veldonderzoek.....	8
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.1 VS01).....	8
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.1 VS02, VS03).....	9
4. Conclusies en advies.....	10

Appendix:	- archeologische periodes
	- archeologische kaart
	- boorstaten
	- laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met geplande woningbouw heeft een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden aan de Volmaweg te Grou, gemeente Boarnsterhim, provincie Friesland. Voor de woningbouw zijn graafwerkzaamheden nodig. Doel van het onderzoek is vast te stellen of archeologische waarden aanwezig zijn die door deze ingrepen bedreigd worden.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn zes boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat in het onderzoeksgebied in het verleden vondsten gedaan zijn van scherven kogelpotaardewerk uit de vroege middeleeuwen. Uit het veldonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de bodem slecht is, met name als gevolg van een sloot / vaart die hoogstwaarschijnlijk door het gebied gelopen heeft. Daardoor zullen eventuele archeologische grondsporen geassocieerd met het kogelpotaardewerk sterk zijn aangetast. Daarom adviseren wij geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.1 LS01)

In opdracht van CSO-Milfac vertegenwoordigd door de heer C. Kuipers is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Volmaweg te Grou, provincie Friesland. De aanleiding voor het onderzoek is geplande woningbouw. Hiervoor zijn graafwerkzaamheden nodig. Deze kunnen eventuele archeologische grondsporen aantasten. Het doel van het onderzoek is vast te stellen of archeologische waarden aanwezig zijn en wat de kwaliteit ervan is.

Figuur 1: Grou op de topografische kaart 1:25.000. Het onderzoeksgebied aan de Volmaweg is het rood gekleurde vlak binnen de cirkel.

Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is gezocht naar archeologische indicatoren en is bepaald wat de gaafheid van de bodem is.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.1 LS02)

Het onderzoeksgebied ligt aan de Volmaweg te Grou. Westelijk van het terrein ligt het centrum van Grou, oostelijk ligt een jachthaven aan het Pikmeer (zie

Figuur 1). Het gebied bestond tijdens het onderzoek uit een drietal van elkaar gescheiden terreinen. Het noordelijke was in gebruik als parkeerplaats, het middelste bestond uit een erf met oprit (zie Figuur 2) en het zuidelijke bestond uit bebouwing met een verwaarloosd stuk grond.

Figuur 2: Grou, Volmaweg: onderzoeksgebied gezien in noordwestelijke richting.

Tabel 1: Grou, Volmaweg: administratieve gegevens.

provincie:	Friesland
gemeente:	Boarnsterhim
plaats:	Grou
toponiem:	Volmaweg
bevoegde overheid:	Gemeente Boarnsterhim
opdrachtgever:	CSO-Milfac
oppervlakte:	0,2 hectare
hoogte:	0 meter +NAP
grenscoördinaten:	noord: 185,420 / 567,975 noordwest: 185,410 / 567,940 zuidwest: 185,450 / 567,885 zuidoost: 185,485 / 567,870
kaartblad:	11A
onderzoeksmeldingsnr:	35985
uitvoeringsperiode:	4 augustus 2009
diepte onderzoek:	300 centimeter beneden maaiveld
beheer documentatie:	De Steekproef bv, E-depot RCE en Noordelijk Archeologisch Depot

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Grou, Volmaweg: geraadpleegde literatuur en andere bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

ARCHIS 2. Het online registratie- en informatiesysteem van de RCE.

Atlas van Topografische Kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën. Landsmeer 2006/2007.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 11 West Heerenveen. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1976.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE). www.fryslan.nl

Grote Historische Provincie Atlas, schaal 1:25.000, Friesland 1853-1856. Wolters-Noordhoff Atlasproducties. Groningen, 1992.

Grote Historische Topografische Atlas +/- 1930. Friesland. Schaal 1:25.000. Uitgeverij Nieuwland. Tilburg, 2006.

Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000. Wolters-Noordhoff Atlasproducties. Groningen, 2000.

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

Schotanus Beschryvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt 1664. Theatrum Orbis Terrarum B.V. / De Tille B.V. Amsterdam / Leeuwarden 1978.

Synthegra / Verhoeve Groep Rapportage 174074. Archeologische Verwachtingskaart Grou. E.E.A. van der Kuijl. 2005

Www.WatWasWaar.nl, Kadastrale Kaarten uit 1832.

2.2 Fysische geografie (KNA 3.1 LS04)

Grou ligt op de overgang van een veengebied (oostelijk) naar een zeekleigebied (westelijk). Bij Grou is een laag zware klei op veen aanwezig. Volgens de bodemkaart begint het veen tussen 40 en 80 centimeter beneden maaiveld. De omgeving van Grou is gekarteerd als drechtvaaggrond (Mv41C). Het onderzoeksgebied aan de Volmaweg zelf is niet gekarteerd in verband met de ligging in de bebouwde kom. De top van het pleistocene sediment is in de ondergrond aanwezig op een hoogte tussen -4 en -6 meter NAP, oftewel 4 tot 6 meter beneden maaiveld (bron: ARCHIS).

2.3 Archeologie (KNA 3.1 LS04)

Binnen een straal van 75 meter rondom het onderzoeksgebied zijn elf archeologische vondsten geregistreerd in ARCHIS. Ze zijn gedaan door Synthebra BV / Verhoeve Groep (2005) in het kader van een onderzoek dat als doel had de begrenzing vast te stellen van de terp van Grou. Bij dit onderzoek zijn vondsten gedaan vanaf de vroege middeleeuwen C (725 nC), waaronder scherven kogelpotaardewerk in het onderzoeksgebied aan de Volmaweg (waarneming 400224). Het onderzoeksgebied valt buiten de historische dorpskern van Grou (CMA-nummer 15125). ARCHIS vermeldt dat de grenzen hiervan in november 2005 zijn aangepast. Dit is dus gedaan nadat het onderzoek van Synthebra BV / Verhoeve Groep in het onderzoeksgebied archeologische vondsten heeft opgeleverd. Mogelijk is het onderzoeksgebied buiten de historische dorpskern gehouden omdat de bodem er verstoord is.

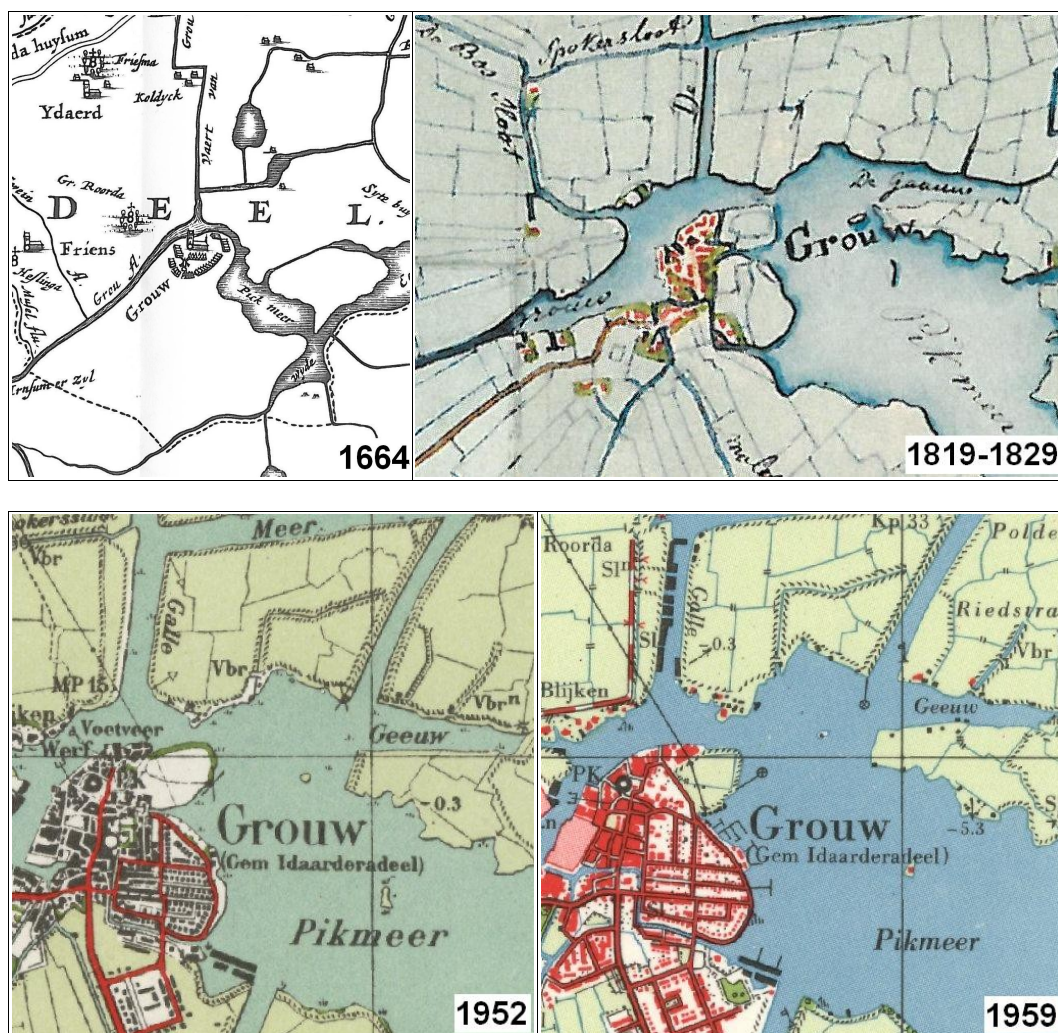
Op de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) valt de noordelijke helft van het onderzoeksgebied onder een terrein waarvoor geldt 'streven naar behoud'. De provincie Friesland adviseert op dergelijke terreinen geen bodemingrepen te ondernemen die het bodemarchief kunnen beschadigen. Voor de zuidelijke helft adviseert de FAMKE een 'Karterend onderzoek 1'. Daarvoor geldt een archeologisch onderzoek van tenminste zes grondboringen.

Tabel 3: Archeologische waarden binnen een straal van 75 meter rondom het onderzoeksgebied aan de Volmaweg te Grou (ligging zie Appendix Archeokaart).

CMA/CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
15125 (11A-159)	185,295 / 567,818	middeleeuwen laat - nieuwe tijd	dorpskern Grou
waarnemingen			
57971 (11AZ-68)	185,401 / 567,968	middeleeuwen laat B	scherf witbakkend geglazuurd aardewerk
		nieuwe tijd	3 scherven roodbakkend geglazuurd aardewerk
		onbekend	cultuurlaag, fosfaat houdende klei
400210 (11AZ-80)	185,346 / 567,917	onbekend	scherf aardewerk, 4 stukken baksteen, bot
400212 (11AZ-81)	185,342 / 567,973	onbekend	leisteel, baksteen, bot
400214 (11AZ-82)	185,350 / 567,938	middeleeuwen vroeg C - laat B	scherf kogelpot scherf roodbakkend geglazuurd
		onbekend	3 scherven aardewerk, leisteel, bot
400216 (11AZ-83)	185,380 / 567,926	middeleeuwen laat A	scherf kogelpot
		onbekend	bot
400218 (11AZ-84)	185,403 / 567,924	onbekend	baksteen
400220 (11AZ-85)	185,427 / 567,924	middeleeuwen vroeg C - laat B	7 scherven kogelpot
		onbekend	glas, baksteen, bot, verbrand bot
400224 (11AZ-86)	185,448 / 567,920	middeleeuwen vroeg C	scherf kogelpot schelpgruismagering
		middeleeuwen vroeg D	scherf kogelpot steengruismagering
		onbekend	bot waaronder van vis
400226 (11AZ-87)	185,470 / 567,922	middeleeuwen laat A	scherf aardewerk Andenne
		onbekend	steengoed geglazuurd, baksteen, vuursteen
400228 (11AZ-88)	185,403 / 567,824	onbekend	bot
400230 (11AZ-89)	185,402 / 567,825	onbekend	baksteen

2.4 Historische geografie (KNA 3.1 LS03)

Het onderzoeksgebied aan de Volmaweg ligt op de overgang van het centrum van Grou naar een schiereiland noordoostelijk daarvan. Op 19^e eeuwse kaarten uit 1811-1832, 1819-1829 en 1854-1855 wordt bij het onderzoeksgebied een vaart weergegeven (zie Figuur 3). Op een kaart uit 1664 wordt hij niet weergegeven. Mogelijk was hij toen nog niet gegraven, mogelijk was hij wel aanwezig maar is hij niet gekarteerd. Op 20^e eeuwse kaarten ontbreekt de vaart. Blijkbaar is hij dan gedempt. Bebouwing wordt op historische kaarten niet vermeld, de tegenwoordige bebouwing uitgezonderd. De volmaweg lijkt in de jaren '50 van de 20^e eeuw te zijn aangelegd (zie Figuur 3).

Figuur 3: Topografische kaarten uit 1664, 1819-1829, 1952 en 1959. Bij het onderzoeksgebied is begin 19^e eeuw een sloot / vaart aanwezig die vervolgens wordt gedempt, waarna de Volmaweg wordt aangelegd. Voor ligging onderzoeksgebied zie Figuur 1.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.1 LS05)

Het onderzoeksgebied aan de Volmaweg grenst aan het middeleeuwse centrum van Grou. Mogelijk vonden ook bewoning of geassocieerde activiteiten plaats in het onderzoeksgebied. Hiervan kunnen een cultuurlaag, scherven aardwerk, bot en dergelijke worden aangetroffen. Mogelijke bodemversturende factoren zijn een voormalige sloot / vaart die nabij het gebied lag en de tegenwoordige bebouwing waarvoor waarschijnlijk graafwerkzaamheden hebben plaats gevonden.

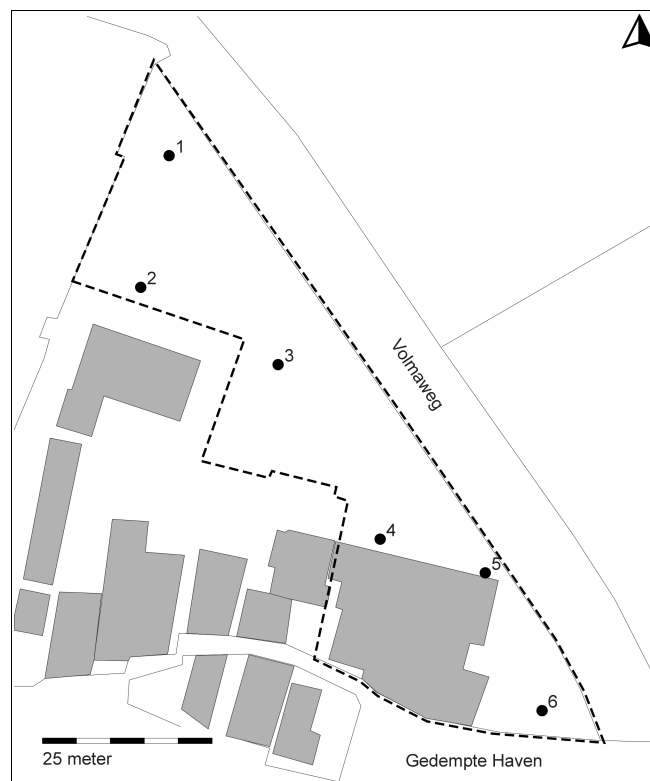
Tabel 4: Grou, Volmaweg: gespecificeerde archeologische verwachting.

datering:	middeleeuwen en nieuwe tijd
complextype:	nederzetting
omvang:	vanaf enkele tientallen meters
diepteligging:	boven het veen
locatie:	hele gebied
prospectiekenmerken:	cultuurlaag, aardwerk, bot
mogelijke verstoringen:	voormalige sloot / vaart en tegenwoordige bebouwing

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.1 VS01)

Het veldonderzoek heeft plaats gevonden op 4 augustus 2009. Er zijn zes boringen verricht. De boringen zijn zo gelijk mogelijk verspreid over het terrein, rekening houdend met de aanwezige bebouwing (zie Figuur 4). De boordichtheid bedraagt circa dertig boringen per hectare.

Figuur 4: Grou, Volmaweg: boorpuntenkaart. De onderbroken lijn geeft de ligging van het onderzoeksgebied weer, de genummerde punten de ligging van de zes boringen.

De boringen zijn in de bovengrond verricht met een edelmanboor om door een opgebrachte laag zand te komen. Hieronder zijn ze dieper gezet met een guts met een doorsnede van drie centimeter. De opgeboorde grond is doorzocht op archeologische indicatoren door het in de guts laagsgewijs af te snijden. De boringen zijn gezet tot een diepte tussen 1,9 en 3,0 meter beneden maaiveld. De resultaten van de boringen zijn opgenomen in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen.

Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van een waterpas en

gerelateerd aan NAP met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Een veldkartering was niet mogelijk door de slechte vondstzichtbaarheid (zie Figuur 2).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.1 VS02, VS03)

In de ondergrond bevindt zich beneden circa -2,2 meter NAP veen. Hierin komt een enkele kleilaag voor. Op het veen ligt een laag humeuze zware klei met veenbrokken. Zowel het veen als de humeuze zware klei zijn gevormd onder natte omstandigheden waarin het gebied geen geschikte vestigingsplaats lijkt te zijn geweest. In deze lagen zijn geen archeologische indicatoren gevonden zoals cultuurlagen of houtskool.

Boven de humeuze zware klei is bij boringen 3 en 6 een grijze, niet humeuze kleilaag aanwezig. Deze laag lijkt archeologisch het meest kansrijk, omdat daarop waarschijnlijk het middeleeuwse loopvlak lag. Bij boring 3 is de kleilaag intact, bij boring 6 zijn in de laag stukken baksteen, glas en aardewerk uit de nieuwe tijd opgeboord. Bij de andere vier boringen is de grijze, niet humeuze kleilaag niet aangetroffen. Waarschijnlijk ontbreekt hij daar door de voormalige sloot / vaart. Middeleeuwse cultuurlagen zijn niet aangetroffen evenmin als archeologische indicatoren waarvan zeker is dat ze dateren uit de middeleeuwen of eerdere periodes.

Bij boringen 1, 2 en 4 in het noordelijke deel is een 0,3 meter dikke donkergrijze kleiige organische laag aanwezig (zie Figuur 5). Het betreft hoogstwaarschijnlijk een slootvulling, mogelijk van de sloot die op kaarten uit de eerste helft van de 19^e eeuw wordt weergegeven (Paragraaf 2.4). Bij boring 2 zijn in de slootvulling lagen veen aanwezig (zie Figuur 5). Hier is onderin de laag op de overgang naar de humeuze klei een sterk afgeronde scherf aardewerk opgeboord. De scherf dateert waarschijnlijk uit de nieuwe tijd. Bij boring 4 is onderin de slootvulling een stuk asbest aangetroffen dat subrecent is. De bovengrond bestaat in het hele gebied uit opgebracht zand dat een dikte heeft van een halve tot anderhalve meter. Er zijn geen vondsten bewaard.

Figuur 5: Grou, Volmaweg: monster boring 2 van 1,4 (links) tot 1,0 (rechts) meter beneden maaiveld. De rechter 0,3 meter is slootvulling met veenlagen, de linker 0,1 meter is onderliggende klei.

4. Conclusies en advies

Bij Grou bestaat de bovengrond oorspronkelijk uit klei en de ondergrond uit veen. Echter in het veld is vastgesteld dat de bovenste kleilaag in het grootste deel van het gebied is verdwenen. Belangrijkste oorzaak lijkt een voormalige sloot / vaart die hoogstwaarschijnlijk door het gebied heeft gelopen. Bij eerder onderzoek zijn in het onderzoeksgebied scherven kogelpotaardewerk uit de vroege middeleeuwen gevonden. Mogelijk was er toen bewoning in het gebied. Echter eventuele archeologische grondsporen hiervan zullen sterk zijn aangetast door aanleg van de sloot / vaart. Er zijn geen middeleeuwse cultuurlaag of eenduidig middeleeuwse vondsten gedaan.

Op basis van de resultaten achten wij nader archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. Indien bij graafwerkzaamheden toch archeologische grondsporen worden ontdekt of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt bij de provinciaal archeoloog de heer G. de Langen (058-2925487) en bij de gemeente Boarnsterhim conform de Monumentenwet 1988 artikelen 53 en 54.

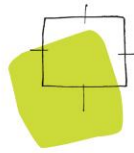
Appendix

Grou, Volmaweg

- archeologische periodes
- archeologische kaart
- boorstaten
- laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Archeologische periodes

paleolithicum		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP	romeinse tijd:	
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	middeleeuwen:	
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
		middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd:		nieuwe tijd:	
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd C:	1.850 - heden
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC		
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC		

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

Opdrachtgever: HaeneS Vastgoedontwikkelaars

projectnummer: 129.65.50.00.00

Van: dhr. J.A. van der Ploeg MSc
dhr. mr. S. Wiersema
Onderwerp: Uitwerking van de ladder voor duurzame verstedelijking
Datum: 06-02-2017

Inleiding

Er bestaan plannen voor woningnieuwbouw ter plaatse van de locatie Volmawei te Grou in de gemeente Leeuwarden (voormalig Boarnsterhim). Er worden ten hoogste vier nieuwe vrijstaande woningen en zes appartementen in een woongebouw beoogd. Het plangebied betreft een herontwikkelingslocatie. Voormalige winkelbebouwing ter plaatse is inmiddels gesloopt.

In het plangebied is het “Bestemmingsplan Grou” van kracht dat door de voormalige gemeente Boarnsterhim is vastgesteld op 11 juni 2013. Het grootste deel van de gronden in het plangebied is hierin voorzien van de bestemming ‘Verkeer’. De gesloopte winkelbebouwing was van een bestemming ‘Gemengd’ met bouwvlak voorzien. Het geldende bestemmingsplan voorziet niet in de juiste planologisch-juridische mogelijkheden om het planvoornemen mogelijk te maken.

In een uitgebreide procedure om omgevingsvergunning zal de planologisch-juridische toestemming worden verkregen om nieuwbouw te kunnen plegen. In de aanloop hiernaar is divers vooronderzoek van milieukundige en planologische aard nodig. Naast het voldoen aan actuele wet- en regelgeving is ook toetsing aan het geldend beleid van hogere overheden nodig. In dat kader is dit memo opgesteld.

Aan de hand van de ladder voor duurzame verstedelijking en voortschrijdende jurisprudentie hierover moet worden betoogd dat het plan wenselijk is. Ook een toetsing aan provinciale regels is op dit punt gewenst. Navolgende notitie voorziet in de benodigde onderbouwing van de nut en noodzaak van het planvoornemen in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking en de provinciale ruimtelijke verordening. Ingegaan wordt op het beleidskader van het Rijk en de provincie (alsook zijdelings de gemeente), de toetsing hieraan waarna wordt afgesloten met een korte samenvatting en conclusie.

Beschrijving van het beleidskader

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

Op 13-03-2012 is de “Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte” (SVIR) van kracht geworden. In de SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland rich-

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

ting 2040 aangegeven. Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de SVIR is gekozen voor een selectieve inzet van het rijksbeleid waarbij 13 nationale belangen aan de orde zijn die in de SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het Kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt de basis voor het stellen van algemene regels, op te nemen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Die regels richten zich primair op gemeenten, die het eerstverantwoordelijke overheidsniveau zijn voor de inhoud van ruimtelijke plannen. In het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' (Barro, 07-12-2011), ook wel bekend onder de naam AMvB Ruimte, zijn de nationale belangen uit de SVIR voorzien van juridische kaders, waarmee de doorwerking van de nationale belangen op ruimtelijk gebied is geborgd. Uit het Barro blijkt dat voor het planvoornemen/plangebied geen sprake is van specifieke aspecten van nationaal belang. Wel geldt nationaal belang 13 met betrekking tot zorgvuldig ruimtegebruik.

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân 2007

Het geldende ruimtelijk beleid van Provinsje Fryslân is opgenomen in het op 13-12-2006 vastgestelde "Streekplan Fryslân 2007". Het streekplan bevat de provinciale kaders waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen moeten plaatsvinden. Centraal staat het begrip 'ruimtelijke kwaliteit'. Hiermee is bedoeld dat in ruimtelijke plannen, in ontwerpen en in de uitvoering expliciet gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde worden toegevoegd aan de omgeving. Hiermee wordt op de langere termijn een doelmatig gebruik en herkenbaarheid van de ruimte gewaarborgd. Het betekent ook een ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan duurzame ontwikkeling waarmee wordt voorzien in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarbij de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

De provincie wil deze doelstellingen koppelen aan een krachtige sociaaleconomische ontwikkeling in een leefbare omgeving. De provincie kiest voor concentratie van wonen, werken en voorzieningen in stedelijke bundelingsgebieden. Grou ligt niet in een dergelijk bundelingsgebied maar geldt wel als regionaal centrum. Regionale centra hebben een opvangtaak voor diverse categorieën (zeer) kleine tot middelgrote bedrijven met een bijbehorende mogelijkheid voor bedrijventerrein op voorraad. Verder zijn er ook mogelijkheden voor kleinschalige (boven)lokale kantoorvestigingen die passend zijn bij de functie van het regionale centrum. De provincie stelt voor Grou voor dat opwaardering van het waterfront en overige kwalitatieve verbeteringen bijdragen aan het recreatieve imago en de verdere ontwikkeling als belangrijke watersportkern met bijbehorende voorzieningen.

De provincie streeft verder naar het behoud van waardevolle gebouwen, de afbraak van beeldverstorende bebouwing en het afronden en opknappen van onsamenvhangende bebouwing; dit door nieuwe vormen van wonen, werken, recreëren en verzorging te stimuleren. Voor de invulling van wonen en overige functies wordt in eerste instantie gezocht naar mogelijkheden binnen bestaand bebouwd gebied waarbij ruimtelijke kwaliteit toegevoegd wordt. Nieuwe functies kunnen worden gecombineerd zodat efficiënt ruimtegebruik wordt bevorderd.

Verordening Romte Fryslân 2014

Op 25-06-2014 is de “Verordening Romte Fryslân 2014” vastgesteld. De verordening stelt concrete regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen (uit het streekplan, maar ook daarna opgestelde structuurvisies) doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. In de verordening is onderscheid gemaakt tussen bestaand stedelijk gebied en landelijk gebied. Voor bestaand stedelijk gebied geldt een grotere mate van beleidsvrijheid wat betreft de ruimtelijke ordening dan in het landelijk gebied.

Onder bestaand stedelijk gebied wordt verstaan: “*het gebied dat de bestaande of bij bestemmingsplan toegelaten en voorziene woon- of bedrijfsbebouwing waaronder mede begrepen de daarbij behorende openbare voorzieningen en verkeersinfrastructuur van een kern bevat, zoals begrensd op de van de verordening deel uitmakende kaarten Begrenzing bestaand stedelijk gebied*”. De definitie van landelijk gebied sluit daar op aan: “*het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied*”.

Toetsing

Aan rijksbeleid: Ladder voor duurzame verstedelijking

Nationaal belang 13 van de SVIR vraagt om een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dit moet met behulp van de zogeheten “Ladder voor duurzame verstedelijking” worden onderbouwd. Deze verplichte toetsing is vastgelegd in het Barro, dat weer verwijst naar het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Artikel 3.1.6, lid 2 van het Bro stelt vast dat de onderbouwing van een bestemmingsplan (of wijzigingsplan of uitwerkingsplan) waar een nieuwe stedelijke ontwikkeling mee mogelijk wordt gemaakt, aan een drietal voorwaarden moet voldoen. In artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) met betrekking tot de inhoud van een ruimtelijke onderbouwing is het bepaald in onder meer artikel 3.1.6 van het Bro van overeenkomstige toepassing verklaard op procedures om een buitenplanse afwijking (art. 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo).

De voorwaarden zijn vastgelegd in de drie stappen van de Ladder voor duurzame verstedelijking en luiden als volgt:

- Stap 1:** Beoordeling door betrokken overheden of de beoogde ontwikkeling voorziet in een regionale en gemeentelijke behoefte voor bedrijventerreinen, kantoren, woningbouwlocaties, detailhandel en andere stedelijke voorzieningen.
- Stap 2:** Indien er een vraag is aangetoond, beoordeling door betrokken overheden of deze binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd door locaties voor herstructurering of transformatie te benutten.
- Stap 3:** Indien herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende mogelijkheden biedt, beoordelen betrokken overheden of de ontwikkeling zo kan worden gerealiseerd dat deze passend multimodaal ontsloten is of als zodanig wordt ontwikkeld.

Voordat deze voorwaarden echter een rol van betekenis spelen, moet eerst de aanvraag worden beantwoord of inderdaad sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Artikel 3.1.6, lid 2 van het Bro is dusdanig geformuleerd dat de genoemde voorwaarden pas van belang zijn wanneer sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Voor de beantwoording van deze aanvraag kan gekeken worden naar de jurisprudentie. Hieruit blijkt dat niet iedere ontwikkeling van onder meer woningbouw als een nieuwe stedelijke ontwikkeling valt te kwalificeren. Zo wordt een ontwikkeling van negen woningen bijvoorbeeld niet gezien als nieuwe stedelijke ontwikkeling.¹ Gelet op het planvoornemen voor de ontwikkeling van maximaal 10 wooneenheden in het plangebied wordt hierbij aangesloten, temeer reeds in het geldende bestemmingsplan waarvan wordt afgeweken ook al enige bebouwing ten behoeve van de gemengde bestemming mogelijk was. Het planvoornemen leidt daarmee tot een minder groot planologisch beslag.

Uit jurisprudentie volgt verder dat, zelfs wanneer geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, een motivering van de behoefte noodzakelijk blijft.² In navolgende is daarop nader ingegaan.

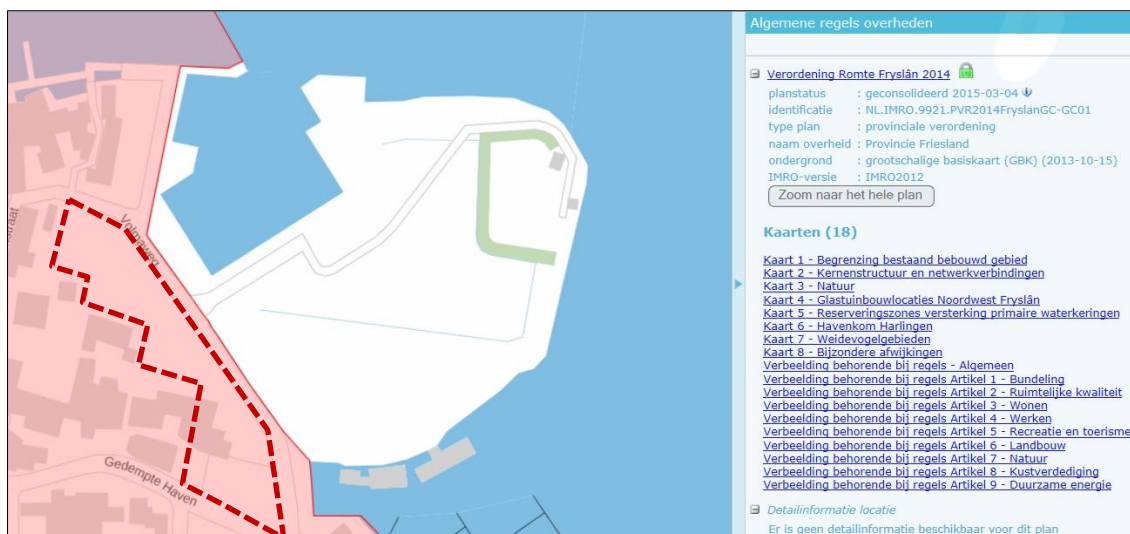
Aan provinciaal beleid: Verordening Romte Fryslân 2014

Het gehele plangebied van het planvoornemen ligt in het door Provincie Fryslân vastgestelde bestaand bebouwd gebied (zie navolgende figuur in lichtrood). Uit provinciaal oogpunt geldt een grote mate van beleidsvrijheid voor het realiseren van stedelijke functies zoals woningbouw.

Ook voor Grou geldt op grond van de “*Notitie regionale woningbouwafspraken*” voor de periode tot 2020 de afspraak tussen gemeente en provincie dat binnen bestaand bebouwd gebied plafondloos (contingentvrij) mag worden gebouwd en dat geen maximum aantallen te bouwen woningen zijn vastgelegd.

¹ [ABRvS 8 april 2015 \(Tubbergen\) ECLI:NL:RVS:2015:1066, rechtsoverweging 8.3](#)

² [ABRvS 8 april 2015 \(Tubbergen\) ECLI:NL:RVS:2015:1066, rechtsoverweging 8.4](#)

Figuur. Bestaand bebouwd gebied met globale weergave van plangebied (in rood)

Het gaat bij het binnenstedelijk bouwen om locaties die in aanmerking komen voor herstructurering en/of transformatie en waar de ruimte aanwezig is om extra woningen te kunnen bouwen. In de voorheen voor het plangebied geldende “Structuurvisie Wonen” uit 2010 van de voormalige gemeente Boarnsterhim werd de prioriteit eveneens al gelegd bij herstructurering. Dit is voor het planvoornemen aan de Volmawei ook het geval. Hiermee wordt voldaan aan de doelstelling van een zorgvuldig (zuinig) ruimtegebruik conform provinciaal beleid (en het reeds ingezette gemeentelijk beleid van Boarnsterhim).

Het planvoornemen is in overeenstemming met de kaders van de provinciale ruimtelijke verordening.

Motivering van behoefte

Met het voorgenomen plan worden ten hoogste 10 nieuwe woningen gerealiseerd. Dit betekent dat in dit geval de denklijn wordt gevolgd dat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling en dat de ladder voor duurzame verstedelijking als zodanig geen toepassing behoeft. Wel blijft een adequate motivering van de behoefte benodigd en gewenst. Deze behoefte is aanwezig en de motivering hiervan komt ook voort uit het lokale en regionale woonbeleid.

In de woonvisie van de voormalige gemeente Boarnsterhim bleek reeds een vraag naar appartementen, zowel huur als koop, en dat de vraag het aanbod overtreft. Dit speelt vooral in de grote dorpen, zoals Grou, in verband met de aanwezigheid van voorzieningen. Mede gelet hierop mag er van worden uitgegaan dat met het plan een bijdrage wordt geleverd aan de verdere invulling van de lokale en regionale woningbouwopgave en dito woningbouwbehoefte.

Verder geldt dat de komende decennia nog bevolkingsgroei voor de gemeente Leeuwarden wordt verwacht. Deze groei is niet gelijk over de gemeente verdeeld en geldt ook niet voor alle woningtypen en woonmilieus. De verwachting is dat groei zich vooral in het stedelijke gebied van Leeuwarden zal manifesteren, maar dit laat onverlet dat ook een zekere woningvraag in de grotere goed ontsloten dorpen met voorzieningen blijven bestaan.

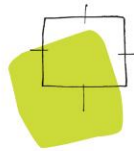
De woningvraag in de gemeente Leeuwarden voor de periode 2015-2025 bedraagt circa 4.500 woningen. Uit het “*Afwegingskader Woningbouw Gemeente Leeuwarden*” uit 2016 blijkt dat in de gemeente Leeuwarden circa 1.780 woningen zijn vastgelegd in harde plannen (peildatum 01-12-2015). Dit betekent een actuele behoefte van 2.720 woningen. Voorliggend planvoornemen aan de Volmawei vult hiervan slechts een klein deel in. Het plan aan de Volmawei is als hard plan in het gemeentelijke afwegingskader voor woningbouw opgenomen. Hierin zijn 15 woningen (6 appartementen en 9 grondgebonden woningen) gereserveerd. Het voorliggende planvoornemen vult van dit gereserveerde aantal een gedeelte in. Geconstateerd mag worden dat er een voldoende vraag naar woningen in het gebied bestaat en dat met het plan in een bestaande behoefte wordt voorzien.

Samenvatting en conclusie

Het relevante nationaal belang voor het planvoornemen houdt verband met een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming. Niet iedere ontwikkeling van onder meer woningbouw valt als een stedelijke ontwikkeling te kwalificeren. Kleinschalige woningbouw (tot ongeveer negen woningen) is geen stedelijke ontwikkeling maar een kleinschalige ontwikkeling. Een kleinschalige ontwikkeling hoeft niet aan de ladder voor duurzame verstedelijking te worden getoetst. Hierop wordt een beroep gedaan met betrekking tot het plan aan de Volmawei voor de maximaal vier nieuw te realiseren vrijstaande woningen en zes appartementen in een woongebouw.

De nut en noodzaak van het plan blijkt verder uit de regionale en lokale behoefte aan woning-nieuwbouw. Gelet hierop wordt de conclusie getrokken dat er geen belemmeringen uit oogpunt van rijksbeleid met betrekking tot de SVIR bestaan. Het planvoornemen is niet in strijd met het beleid betreffende een zorgvuldig ruimtegebruik. Het plan is verder in lijn met de huidige provinciale regels als vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân 2014.

Leeuwarden, 06-02-2017

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

Opdrachtgever: HaeneS Vastgoedontwikkelaars

projectnummer: 129.65.50.00.00

Van: Caroline Hiskemuller
Onderwerp: Ecologische inventarisatie Volmawei te Grou
Opmerking: Paragraaf Ecologie
Datum: 09-02-2017

Ecologie

Kader

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek¹ in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 7 februari 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

Plangebied

Het plangebied bestaat uit (semi)verhard parkeerterrein en kale grond. Voorheen stond ook bebouwing in het plangebied, deze is inmiddels gesloopt. Langs de Volmawei staan soorten als Canadese populier, es en Spaanse aak met daaronder braamstruweel.

Plangebied vanuit het zuidoosten

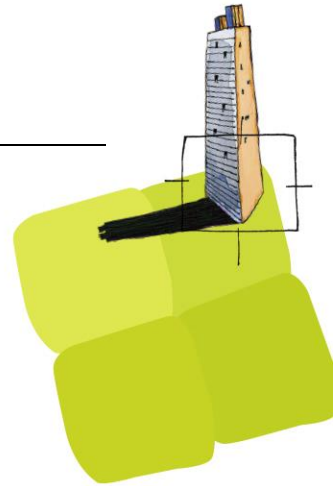
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Plangebied vanuit het noordwesten

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

Inventarisatie

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. Er is nauwelijks beplanting aanwezig. Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen of te verwachten.

In het plangebied ontbreekt bebouwing en bomen beschikken niet over voor vleermuis geschikte ruimten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan dan ook worden uitgesloten in het plangebied. Het plangebied vormt naar verwachting wel een klein onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. In het opgaand groen kunnen enkele algemene vogelsoorten zoals merel en roodborst tot broeden komen. In het plangebied zijn geen nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig.

In het plangebied en de directe omgeving zijn verder enkele beschermde diersoorten zoals bosmuis, huisspitsmuis, egel en gewone pad te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Friesland echter een vrijstelling van de verbodsartikelen.

Geschikt leefgebied voor beschermde niet-vrijgestelde soorten uit de soortgroepen grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en ongewervelden is niet aanwezig in het plangebied.

Toetsing

Door de ontwikkelingen zal het leefgebied van vleermuizen veranderen maar niet als zodanig verloren gaan. Het plangebied maakt daarnaast slechts een zeer klein deel uit van het foeragegebied van vleermuizen. Effecten op in de omgeving verblijvende vleermuizen worden niet verwacht.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde soorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

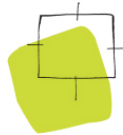
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

Wet natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en be-

scherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

Natuur buiten het NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

Inventarisatie

Beschermde gebieden in het kader van de Wnb liggen op geruime afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Alde Feanen, dat gelegen is op een afstand van bijna drie kilometer ten oosten van het plangebied. Het meest nabijgelegen gebied in het kader van het NNN ligt op 400 meter ten oosten van het plangebied. Het gaat hierbij om het oostelijke deel van het Pikmeer (ten oosten van de vaarroute Prinses Margrietkanaal). Het plangebied en omgeving betreft geen weidevogel- of ganzenfoerageergebied.

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging, heeft het plangebied geen belangrijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden.

Toetsing

Gezien de terreinomstandigheden en ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen negatieve effecten op beschermde natuurgebieden in het kader van de Wnb op voorhand worden uitgesloten.

De beoogde plannen vinden plaats op ruime afstand van het NNN en 'Weidevogelkansgebieden', waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.

datum 5-12-2017
dossiercode 20171205-2-16577

Wateradvies korte procedure

Project: Appartementen Volmawei Grou
Gemeente: Leeuwarden
Aanvrager: P. Jager
Organisatie: Gemeente Leeuwarden

Geachte heer/mevrouw P. Jager,

Voor het plan Appartementen Volmawei Grou heeft u een watertoets aangevraagd op www.dewatertoets.nl. De uitkomst is dat de korte procedure moet worden gevolgd. Het plan Appartementen Volmawei Grou heeft een beperkte invloed op de wateraspecten die van belang kunnen zijn bij ruimtelijke plannen. Dit betekent dat de beperkte invloed van het plan kan worden opgevangen met standaard maatregelen die vermeld staan in de leidraad watertoets. Naast dit wateradvies vindt u hieronder eventueel enkele aandachtspunten die gelden voor uw plan.

Aandachtspunt: Vrij voor de boezem

Het plangebied ligt vrij voor de boezem. Dit wil zeggen dat het gebied niet is beschermd tegen hoge waterstanden in de Friese boezem. Wij adviseren u om hiermee rekening te houden bij het bepalen van de aanleghoogte.

Leidraad watertoets

Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad Watertoets te raadplegen via de link: www.wetterskipfryslan.nl/watertoets. In Leidraad Watertoets, hoofdstuk 4. De wateraspecten, staan de aandachtspunten voor alle wateraspecten omschreven waarmee rekening gehouden moet worden en is informatie te vinden over de te nemen standaard maatregelen.

Waterwet

Voor bepaalde werkzaamheden heeft u een watervergunning nodig. Bijvoorbeeld als u een sloot wilt dempen, afvalwater wilt lozen op oppervlaktewater of grondwater wilt onttrekken. Soms is het doen van een melding voldoende. Een watervergunning aanvragen is dan niet nodig. Op onze website www.wetterskipfryslan.nl treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden. Via Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl) kunt u vooraf nagaan of u een watervergunning nodig heeft of een melding moet doen (vergunningcheck). U kunt hier ook meteen de vergunning aanvragen of de melding doen.

Afronden procedure

Via www.dewatertoets.nl hebben wij uw watertoets als een melding ontvangen. Wij archiveren deze melding. De watertoets is hiermee voor Wetterskip Fryslân afgerond.

Met vriendelijke groet,

Wetterskip Fryslân
Postbus 36
8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E Info@wetterskipfryslan.nl

De WaterToets 2017